

Izhaja vsak četrtek
ob 4. uri popoldne.
Rokopisi se ne vratijo.
Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša
za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 krone.
Za manj premožne
za celo leto 8 krone,
za pol leta 4 krone.
Za Nemčijo je cena
listu 6 K., za druge
dežele izven Avstrije
6 K.

Rokopis sprejema
"Narodna Tiskarna"
v Gorici, ulica Vetr
trium 8. 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici

Tisk "Narodna Tiskarna" (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Slovensko ljudsko Stranko na Goriškem imamo!

Stojimo pod vtiškom sijajnega ljudskega zborna, ki se je izvršil v ponedeljek v dvorani "Central". Vse udeležence in tiste, ki so zadržani mogli le od daleč s svojim zanimanjem spremljati zborovanje, vse prešinja zavest, da je ta dogodek velikega pomena za politični in gospodarski napredok goriških Slovencev. Tisti dan se nam je vzbudil nov pogum za delo, in navdih nas je gotovo upanje na končni uspeh. Ali moremo utemeljiti te lepe nade? Da!

Dvoje je moralo vsakega mislečega udeleženca razveseliti na ustanovnem shodu S. L. S. v Gorici. Stotine zbranega ljudstva je umno sledilo govornikom, ki so jim razlagali gospodarske težnje. Kmetje so pokazali, da vedo ceniti prizadevanje svojih voditeljev za njihovo materialno blaginjo; a ti razumnii posetniki bodo tudi strogo nadzirali deželno gospodarstvo, tako da na njihovo škodo ne bo nikce mogel ravnati z deželnimi finančami. Take in podobne spletke, kakor so se pred nekaj leti vršile zoper pobiranje užitnine v lastni upravi, ne bodo več mogoče. Kmetje tudi pokazajojo, da umejo sami, kakšne naprave so še potrebne za povzdrogo blaginje v deželi. Zato ne bodo ponehali klici kmečkih in delavskih zvez po deželnih zavarovalnicah, po deželnem šolskem zalognu, po preuredbi deželnih naklad itd. Okrajna politična društva bodo dvigala glas, da se odpomore raznim krajevnim potrebam. A ljudstvu ob pogledu na te velike gospodarske cilje ne upade pogum, ampak pogleda na svoje združene vrste ter vzklikne: Zdrženi smo, kar nas ima enake potrebe! Žin namene od Predela do morja, in naši voditelji nas pošteno vodijo po poti samopomoči bliže in bliže zaželenim ciljem. In združeni v or aniziranih vrstah dosežemo tudi od države in deželi deželi, ki nam po pravici gre. Na to združeno moč se bo opiral S. L. S. pri delu za svoje gospodarske svrhe.

Drugo kar nas je posebno vzrastilo na ustanovnem shodu S. L. S. je navdušenje našega ljudstva za duševne ideale. Kako viharno so zborovalci pričali svojo zvestobo veri in narodu! Kako vneto so pritrjevali poslanec g. Fonu, ki je razvijal naš šolski program. Da, ta narod ume ceniti izobrazbo! A vsakdo je videl, da je hilo navdušenje na vrhuncu, ko je govornik o naši organizaciji predlagal našemu političnemu organizuju imenom Slov. Ljudska Stranka v kateri raj se združijo vsi Slovenci od nemške do laške meje.

Ta misel je vzbudila ognjevito odobranje. Naši slovenski kmetje in delavci hočejo biti eno po vseh deželah, koder se glasi slovenska beseda. Kdo jih bo se hotel cepiti in separistično deliti na Gorice, Kranjce itd.? Da, našo ljudstvo je pri izvajanjih g. dr. Gregorčiča najbolj odobravalo točke o železniških ki vežejo vse Jugoslovane. Kdo poreče, da naš narod nima smisla za

ideale? Gotovo, naše ljudstvo bo najboljši branik našim verskim in narodnim idealom. Njegova organizacija pa bo orožje, ki bo z njim branilo svoje ideale. K temu namenu je ustanovitev S. L. S. na Goriškem lep korak naprej.

Sijajen zbor zaupnikov.

Veličasten je bil ponedeljek dan! Truma za trumo so prihajali možje v veliko dvorano "Central", ki se je polnila vedno bolj. Najoddalnejše vasi so poslale svoje zastopnike. Celo visoki Kraji imel na zboru svojega zastopnika. Izborni je bilo zastopano Čerkljansko, jaka lepo goriška okolica ter Brda. Iz Višavškega je bila udeležba nepridakovana; a tudi Kras je postal svoje najboljše možje. Bilo je navzočih na shodu nad 600 zaupnikov. Da bi ne bilo domače delo ljudi oviralo, prišlo bi bilo brez dvoma še enkrat toliko zborovalcev.

Na sijajen način so se zborovalci izrekli za to, naj se osanne za vse slovenske dežele ena velika Slovenska Ljudska Stranka na krščanskem programu. Načrt zborovalcev je bilo ob tej priliki velikansko. Prvi korak k temu je, da se povsed ustanove stranke s skupnim programom skupnim imenom S. L. S. Shed je otvoril v lepih besedah g. poslanec Grč, povdarjajoč, da bodo danšnji zbor pri korak k "Združeni Sloveniji".

Na predlog dr. Dermastia je bil za predsednika izvoljen g. posl. Grča kot "Slogin" podpredsednik.

Prvi je govoril, viharno pozdravljen cd zborovalcev dr. Gregorčič.

Dr. Gregorčič govoril.

Governik omenja in pojasnjuje glavna vprašanja, ki danes prevladujejo v Avstriji in na Ogrskem in ki se združujejo v pogodbi med njima, ki se zdaj razpravlja v zbornicah tostran in onstran Litave. Navsja posamezne točke predložene pogodbe ter njene dobre in slabe strani za našo državno polovico. Marsikatera ugostnost za našo polovico ki se nahaja v pogodbi ali ki je že njo združena, kakor tudi splošna potreba, da pridemo vsaj začasno v stalne odnose na sproti Ogrski v gospodarskem in državnopravnem oziru, govorijo za to, da naj slovenski poslanci glasujejo za pogodbo, katera četudi ni za nas povsem dobra — je vendar boljša od sedanega stanja in veliko boljša od položaja, ki bi nastal, ako ta pogodba ne bi obvezna.

V kratkih potekih označi govornik, kako je pogodba mogočno uplivala na razne stranke v državnem zboru ter dovedla do parlamentarnih združenj in ločitev, katerih bi človek sicer ne pričakoval, skoči bi šla politika v navsdrem tru. Že do zdaj je pogodba vplivala na sestavo avstrijske vlade, in zdi se, da tega uplivanja ni še konec. Do pogodbe pride na vsak način, bodisi parlamentarnim ali neparlamentarnim potom; ali posledice te pogodbe na notranjo politiko bodo tako različne z ozirom na pot, po kateri se pogodba uveljavlja.

Politični položaj v deželi je govornik opisoval posebno s itališča dvojezičnega prebivalstva in strankarstva na slovenski in italijanski strani. Označil je

volivno reformo za deželni zbor kot zboljšanje in pridobitev na političnem polju. Opozoril je poslušalce na važnost bližajočih se volitev v deželni zbor ter pozval jih, naj po vzgledu prejšnjih boljših let složno delujejo — podprtji po novi organizaciji — po krščanskih načelih, katera so vedno priznavali s starim gesлом: za vero, dom, cesarja! ki naj nas vodi v novih okoliščinah, v novi organizaciji do — novih zmag!

Z navdušenjem je vzel zborna znamje njegov govor. Župan gosp. Černič predlaga naj se izreče poročilo g. poslanca z odobravanjem na znanje, naj se izreče zaupnica "Slovenskemu klubu", posebno pa dr. Gregorčiču in Fonu za njuno delovanje. (Soglasno in z viharnim odobravanjem sprejeto).

Šolske zahteve.

Poslanec Jožef Fon govoril o šolskem programu goriških Slovencev ter predlaga sledeče resolucije:

C. kr. vlada naj ukrene, kar potreba;

1.) da se ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani v najkrajšem času za vse slovenske pokrajine v Avstriji;

2.) da se otvorijo na c. k. višji gimnaziji in na c. k. višji realki v Gorici že v početku šolskega leta 1908/9 slovenske paralelke;

3.) da se premesti slovenski oddelki c. k. izobraževališča za učiteljišča za učitelje iz Kopra v središče slovenskega dela goriške dežele, namreč v mesto goriško, in sicer s početkom šolskega leta 1908/9;

4.) da se ustanovi nemudoma v mestu goriškem toliko slovenskih javnih ljudskih šol na primernih krajih, da bodo mogle sprejeti vse one šolski dolžnosti podvržene slovenske otroke v ozemlju goriškega mesta, ki so zdaj siljeni iskat si ljudsko šolskega pouka v zasebnih šolah ali v zavodih, ki niso obvezne šole;

ter polaga "Slovenskemu klubu" državnih poslancev na Dunaju najtopleje na srce, naj zastavi vso svojo veljavo in svojo moč pri c. k. vladi, da se izvršita šolski program goriških Slovencev. (Sprejeto.)

Organizacija S. L. S. na Goriškem.

O tej točki poroča dr. Breclj in predlaga sledeče resolucije:

Zbor zaupnikov zbran v Gorici 25. nov. 1907 na poziv "Sloginu" predsedstva je sklenil:

1.) Stranka, ki hoče delovati na krščanskem in demokratičnem temelju za duševni in gmotni prospeh slovenskega ljudstva, zlasti kmeta, delavca, obrtnika in trgovca, na Goriškem se imenuje "Slovenska Ljudska Stranka" na Goriškem (Sprejeto z velikim odobravanjem.)

2.) Zbor zaupnikov "Slovenska Ljudska Stranka" pozivlja vse goriške Slovence, ki priznavajo krščansko in demokratično stališče kot veljavno v javnem življenju, naj se priklopijo "S. L. S.". Gleda načina naj se dogovore z vodstvom in izvrševalnim odborom "S. L. S." (Sprejeto.)

3.) Vrhovno organizacijo "S. L. S." na Goriškem tvorijo: I. Zbor zaupnikov, II. Izvrševalni odbor, III. Vodstvo.

I. Zbor zaupnikov. V zbor zaupnikov spadajo:

Naročnino in na manila s prejema upravnosti, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunški ulici, na Josip Verdijevem tekaliju nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14, po 8 vin.

Oglas in poslanice se računajo po peti vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

1.) odborniki in poverjeniki organizacij "Slov. Lj. Stranke",

2.) vsi v javnosti delajoči možje te stranke.

Zbor zaupnikov sprejema poročila vodstva, obravnava e podanih predlogih, daje smer za nadaljno delovanje v vseh načelno vežnih političnih zadavah, se izjavlja o kandidatih za državni in deželni zbor ter odločuje o vsem tem z absolutno večino navzočih.

Prvi zbor zaupnikov sklice predsedstvo "Sloga", nadaljnje zbere sklice vodstvo, ki pa mora zbor zaupnikov sklicati vsaj vsaka 3 leta. Vsaka 3 leta izvoli zbor zaupnikov izvrševalni odbor, vodstvo in voditelja stranki.

II. Izvrševalni odbor. Izvrševalni odbor tvorijo:

1.) člani vodstva,
2. državni in deželni poslanci "Slov. Lj. Stranke",
3.) vsake strankine organizacije po en zastopnik,

4.) iz članov, ki jih izvoli zbor zaupnikov ali pa jih pritegne po svoji predvidnosti izvrševalni odbor sam.

Izvrševalni odbor, ki obravnava vse tekoča politična vprašanja takšne vežnosti, sklice vodstvo po svoji predvidnosti; sklici ga pa mora vsakokrat, kadar to zahteva vsaj ena tretjina članov izvrševalnega odbora.

III. Vodstvo. Vodstvo sestoji iz 7 članov, ki jih izvoli zbor zaupnikov neposredno.

Vodstvu načeljuje član vodstva, ki nosi ime voditelja stranki in ga kot takega izvoli zbor zaupnikov neposredno.

Ako odpade kateri član vodstva vsled katerega koli vzroka, sme vodstvo pritegniti med se člane iz izvrševalnega odbora. Vodstvo sme tudi v slučaju kakšne potrebe pritegniti k vodstvenemu delu začasno ali pa za vso poslovno dobo kako drugo osebo.

Vodstvo zastopa stranko na zunaj, urejuje tekoče politične zadeve v smeri, ki sta mu jo določila zbor zaupnikov in izvrševalni odbor ter pripravlja predloga in načrte za zbor zaupnikov in izvrševalni odbor. V slučaju nujne potrebe odločuje samostojno.

Vse te predlagane resolucije so bile z gromovitim odobravanjem sprejete. Ko je govornik predlagal naj se stranka imenuje "Slovenska Ljudska Stranka" kakor se zovejo naši bratje na Kranjskem se bodo imenovali prej ali sicer tudi Štajerci in Korošci, so zborovalci od navdušenja vhteli klobuke v zrak. Enako navdušeno so pozdravili zborovalci tudi govornikove besede, da se bo stranka borila za splošno in enako volitveno pravico za deželni zbor.

Volitev vodstva.

Glede izvrševalnega odbora se je sklenilo, da posamezne "Kmečke zveze" in druge organizacije S. L. S. pošljajo vrnjan svoje zastopnike po svoji volji ter da se vanj pritegnejo po potrebi tudi drugi možje. Nato se je volil načelnik S. L. S. na Goriškem.

Odbor "Sloga" je predlagal za načelnika drž. in dež. poslance našega dr. Gregorčiča. Ob gromovitem pritrjevanju je bil dr. Gregorčič izvoljen

za načelnika S. L. S. ra Goriškem. Novozvoljeni načelnik se je v kratkih, topih besedah zahvalil za to res neomejeno zaupanje, nakar so bili za ostale člane vodstva izvoljeni gg.: dr. Pavletič, posl. Grč, posl. Berbuč, dr. Pavlica, dr. Dermastia, drž. posl. Fon. Vodstvu se naj pritegnejo še sledeči gg.: dr. Breclj, Jernej Kopač; kot zapisnikarja pa predst. Rejec in Kremžar.

Ker je primanjkovalo časa je g. prof. Berbuč čisto na kratko govoril o težnjih kmečkega stanu in na kratko utemeljil svoje resolucije.

Težnje kmečkega stanu.

Governik naglaša, da je ta nalog tako obširna, da se ne dá niti približno rešiti v okviru jednega govorja na shodu, karemu je odmerjen po danih razmerah le tesen čas. Zato mora večino teh težnj le mimogred omneniti.

Našemu kmetu je stremiti v prvi vrsti za poukom v umetnem gospodarstvu. Navodilo za to mu daje vlada po svojih polovalnih učiteljih in drugih pomočnikih; dežela po kmetijskih šolah, kmetijskem uradu, po učiteljih kmetijstva i. t. d. Različna društva prirejajo predavanja o umnem gospodarstvu in skrbe po možnosti, da isto pospešujejo.

Kmet mora stremiti tudi za tem, da prde na lahek način in po nizki obrestni meri do posojil, ko zabrede po nesreči v dolgovem, ter da se mu nudi ugodna prilika nalagati morebitne prebitke svojega gospodarstva varno na obrestovanje. Za to skrbe različni denarni zavodi, posebno Raiffajzovke, dež. hipotečna banka; vlada in dežela z brezobrestnimi posojili i. t. d.

Glavna skrb kmetom mora biti ta, da se zložijo v nerazdružljivo čelo, ter tako skupno varujejo svoje pridelke pred špekulativnimi zvijačami, ter skupno zastopajo in branijo svoje koristi. Le tako bo mogoče ugodno rešiti pereče vprašanje med delavci in delodajalcji.

Velike važnosti za občine in naše kmetstvo ljudstvo — posebno na Krasu in v Brdih — je preskrbljevanje zdrave pitne vode za ljudi in živali. Velikega pomena za kmetijstvo je uravnava naših vodov, sploh skrb za ugodna prometna sredstva.

Governik naglaša potrebo deželne zavarovalnice proti ognju, za življenje, proti teči in živinskim boleznim. Leto za letom gre iz dežele 500.000 — 600.000 K čistega dobička na zavarovalnicah, kar je veliko škodo deželi in njenemu prebivalstvu, posebno kmetom in posetnikom.

Toda težišče vsemu stremljenju za zboljšanje žalostnih razmer našega kmečkega stanu je iskati po governikovih nazorih v tem, da se znižajo neznosne deželne, občinske, šolske, cestne, cerkevne in druge doklade k izravnim davkom. Te doklade so prava rakrana, ki razjeda telo naših treh slov. pol. okrajev, uničuje blagovitost kmečkega stanu, drobi posetva in podi stotine družin v Ameriko, Egipt in sploh v tujino.

V dokaz o resnici te trditve navaja gospod poslanec, da znašajo povprečni odstotki k izravnim davkom za vse avstrijske kronovine 127%. Najnižje odstotke ima (razen Trsta, ki tu ne pride v poštev) Nižeavstrijsko s 82%, najvišje povprečne odstotke pa Dalmacija s 203%, dočim kaže doma sestavljen posnetek za posamezne politične okraje naše ožje domovine, da plačuje okraj "goriška okolica" povprek 174 tolmin, okraj 192 in sežanski pa 267%. Građačanski okraj plačuje 147, goriško mesto pa le 84%.

Vzrok temu je iskati, pravi governik, v pomanjkljivosti naše deželne uprave, ki je edina svoje vrste v Avstriji, in v naših občinskih upravah.

Gospod poslanec razpravlja na to na drobno sistem deželne uprave in dokazuje na temelju uradnih podatkov istinitost svoje trditve.

Občinske potrebščine in uprave na Goriškem so pobrali l. 1904 skupaj okoli 1.300.000 K, dočim so znašale iste na Kranjskem isto toliko, dasi ima Kranjska vsaj dvakrat več prebivalstva in skoraj trikrat več davčnih občin nego goriška. Z ozirom na prebivalstvo bi morali biti pri nas za polovico, z ozirom na število d. občin za 2/3 manjši nego na Kranjskem. To svedoci, da sistem naših občinskih uprav ni dober.

Konečno predlaga sledečo resolucijo:

Sh. d zaupnikov slovenske ljudske stranke na Goriškem, zbran 25. novembra

bra 1907 v Gorici, sprejema v svoj program zahteve "Kmečkih zvez" glede na razne potrebe kmečkega stanu. Posebeš se pozdravlja novi zakon proti ponarejanju vin in podarja potrebo, da se uvedejo zavodi za starostno zavarovanje ter okrajne bolniške blagajne tudi za kmečki stan, kakor tudi, da se ustavijo obvezne deželne zavarovalnice proti škodi po ognju, toči in drugih nezgodah, ter da se brez odloga uredijo deželne finance z državno pripomočjo.

Trgovstvo in obrt.

O tem predmetu je poročal g. Jernej Kopač in stavljal sledeče resolucije:

Shod zaupnikov "S. L. S." v Gorici 25. nov. 1907. sprejmi sledečo resolucijo: Vpoštevajoč važnost trgovsko-obrtnega stanu hoče "S. L. S." na Goriškem zastaviti ves svoj vpliv v to, da se čim preje ustanovi slovenska trgovska šola v Gorici ter naprosto deželne in državne posilance, da izpostavijo od dežele in države v to svrhu enake podpore kot so se dale italijanski trgovski šoli.

Slovenska obrtna šola v Gorici naj se tako reorganizira, da bude zadovoljila obrtnike in njihove učence, ker le od take šole smemo pričakovati zaželenega uspeha.

Naši zastopniki naj se energično potegujejo za to, da se odpravi sedajni krivični cenzus za volitve v trgovsko-obrtno zbornico. Ako ne morejo dosegodi, da bi vsi obrtniki in trgovci brez izjeme zadobili volilno pravico, naj pa skrbijo za to, da dobimo najnižji cenzus kakor šen velja v sosednih deželah.

Trgovska zbornica naj se loči od obrtne, ker si interesi obeh stanov pogosto nasprotujejo. (Sprejeto.)

Delavski stan.

Odv. koncipijent dr. Dermastia govoril o zahtevah delavskega stanu, ki jih izrazi v sledečih točkah:

1.) Delo je dolžnost in splošno premoženje vseh zdravih ljudi in ne sme postati žrta oderušta in izsesavanja, kakor se mnogokrat godi.

2.) Država je dolžna po postavah in upravi braniti pošteno delo in je naš menu primerno organizovati, da obvaruje krivičnega izsesavanja in da zagotovi vsakemu delavcu njegovemu delu primerno plačo.

3.) Otroško delo po tvornicah se mora odpraviti, žensko delo omejiti na ženski primerna dela, ki moškemu delu ne delajo konkurenco.

4.) Ponočno delo se dovoli le onim podjetjem, ki iz tehničnih vzrokov dela ne morejo pretrgati. Ženskam in otrokom bodi nočno delo prepovedano.

5.) Ob nedeljah in zapovedanih prazničnih mora vsako delo počivati. Čini mogoče ob nedeljah dati počitka, naj se določi 36 ur med tednom v počitki, vendar tako, da ima vsako drugo nedeljo delavec prost dan.

6.) Uredi se po razmerah najvišja neprestopna delavna doba; in sicer pri vseh rudo in premogokopih in pri vseh javnih strokah, koder se mehanično s stroji v velikem prodacira, zlasti pri težkih in zdravju škodljivih delih 8 ur na delavnih; pri malih obrti, rokodelstvu, trgovstvu 10-urna delavna doba.

7.) Zakonito naj se varujejo delavci, ki izvršujejo po svoji volji in vesti razne mandate.

8.) Uvedejo naj se razsodišča, se stavljena iz delavcev in delodajalcev, ki naj razsojajo v vseh spornih točkah.

9.) Skrbi naj se delavcem za zdrava in primerna stanovanja. V to svrhu ustanovljena društva podpirajo dežela in država z zakoni in doneski.

10.) Plača bodi tako urejena, da more vsak delavec poštenu živelj tudi z družino. Vsak delavec mora imeti pravico, da napreduje pri delu in se mu plača primerno zvišuje. Delavec imel pravico do gotovega deleža pri čistem dobičku.

11.) Akordno delo naj se odpravi povsod, kjer je nevarno, ali kjer ob neugodnem času vsled njega delavec nimajo zasluga.

12.) Strogo naj se nadzorujejo vsa podjetja glede na varnost življenja in zdravja; zato naj se pomnoži obrtno nadzorstvo po dejanski potrebi. Za delavke naj se nastavijo obrtna nadzornice. Obrtnim nadzornikom naj se pridele delave, ki jih naj odškoduje država.

13.) Po večjih mestih naj uvedo občinske posredovalnice, za delo, in sicer brezplačne.

14.) Uvede naj se splošno državno zavarovanje za delavca vseh vrst proti

bolezni, nezgodam, onemoglosti in starosti ter za udove in sirote.

15.) Delavstvo ene stroke ali sorodnih strok naj se združuje po strokovnih društvih, ki so nepolitična in skrbe z golj za izobrazbo in gmotno povzdro delavstva ter po delavskih pol. društvih, ki skrbe za politično osamosvojeno delavskemu stanu sploh.

Sprejete so se soglasno še sledeče resolucije:

1.) Zbor zaupnikov "S. L. S." na Goriškem se čuti solidarnim z delavci v nabrežinskih kamnolomih. Delavci so sedaj odpuščeni, brez dela ter izpostavljeni največjemu pomanjkanju. — Zbor zaupnikov se obrača po svojih poslancih na vlado, da takoj priskoči brezposelnim delavcem na pomoč z denarno podporo, dokler nimajo v domovini primerne zasluga.

2.) Zbor zaupnikov nalaga svojim poslancem sveto dolžnost, naj se varuje domača delavstvo pred invazijo tujev, ki domačemu delavstvu jemljejo in izpodkopujejo kruh. — V dosegu te naloge je potrebno, da se uvede visok delavski davek za vse delavce iz tujine.

3.) V Tržiču dela vlada nov arzenal na stroške avstrijskih državljanov. Pri tem toli imenitno patriotskem delu so uposleni v veliki večini sami Italijani iz kraljestva. Slovencov ali sploh avstrijski Italijani se niti ne sprejema. Zbor zaupnikov zahteva po svojih poslancih od vlade, naj ista takoj potrebno ukrene, da dobre zasluga v arsenalu v prvi vrsti domačini in še le potem tujci.

K sklepnu je še navduševalno govoril dr. Dermastia, ki je pozivjal zborovalce, naj vedno imajo pred očmi načela S. L. S. Poslanec g. Grča je nato v navdušenih besedah zaključil lepo zborovanje. Z živo klici na S. L. S. in njenega voditelja dr. Gregorčiča so se razšli zborovalci.

Slovenska Ljudska Stranka je ta, naša dolžnost pa je, da se skenemo vredne delavce in borilce za njene ideje. Na delo!

Pozdravi.

Na zbor zaupnikov so došli sledeči pozdravi: Slavni odbor "Sloga" i Stanovske dolžnosti me zadržujejo, da se shoda zaupnikov ne morem udeležiti. Kakor mene, tako zadržuje tudi moje gg. kolege isti vzrok — da moramo biti doma. Društvo, česar čast imam zastopati je z Vami! V zmislu naših organizacij v smislu naših načel — našega delovanja: Vse za vero, dom, cesarja — Vam zbranim klicem: "Bog blagoslov delo za vero in narod!" Učiteljstvo zbrano pod našo zastavo — bode skušalo po svojih močeh delovati v zmislu označenem v našem skupnem programu! Bodite pozdravljeni narodni delavci. — Visoko dvignite zastavo, zastavo križa, pod kojo mora zmagati dobra stvar. Za društvo krščansko mislečega učiteljstva: Ant. Rustja, t. č. predstnik.

Savno vodstvo Slov. kršč. ljudske stranke Gorica. Zaderžan po važnih uradnih opravilih občalujem, da se ne morem udeležiti juteršnjega shoda zaupnikov S. K. L. S. Zahvaljevajo se Vam za prijazno vabilo, kojemu bi se drugače rad odzval, želim zborovanju najbolj uspeh. Bog daj, da bi se nam tě zdrženimi močmi posrečilo na pravi kristjanski podlagi dosegli preporod našega ljudstva. Sprejmite izraz odličnega velepoštovanja od Vam udanega dr. J. Kotnik.

Cerkno. Častiti zbor pozivljamo, da upošteva Kmečke zveze in ga v tej nadi iskreno pozdravljamo dr. Knave, A. Kosmač, Peter Bevk, Ivan Moškat.

Cerkev. Srčen pozdrav zborovalcem pri krščanskem narodnem delu, Murovec, dekan.

Kobarid. Zaderžan osebno se vdeležiti pozdravljam častite zborovalce najsrdečne in želim dobremu delu obilo uspeha. Lapana, dež. poslanec.

Vsi pozdravi so bili sprejeti na znanje z navdušenim odobravanjem.

Politični pregled.

Državni zbor.

V petki seji poslanske zbornice je predložil želez. minister načrt zakona glede garancij za zgradbo Dolenske železnice. Vložen je bil tudi novi predlog, katerega je podpisalo več strank, s katerim se zahteva znižanje

poštnih pristopin za pisma v lokalnem prometu kakor tudi za znižanje telefonskih pristopin.

Zbornica je nato nadaljevala nujni predlog glede podražanja živil. Na koncu seje je prebral zbornični predsednik pismo min. predsednika, s katerim se naznana zbornici, da je imenoval cesar viteza Abramowicz-a za političkega ministra rojaka. Nato se oglaši k besedi posl. Diamant poljski socialist, ki začne stražno zabavljati proti imenovanju Abramovici v češevemu ter konečno predlagal, naj pride na vrsto kot prva točka dnevnega reda prihodnje seje razprava o dopisu min. predsednika, s katerim se zbornici naznana imenovanja Abramovici za ministra; Ta predlog je podprt tudi socialist Seitz. Ko je bil predlog stavjen na glasovanje, je bil v resnici na veliko veselje socialistov sprejet s 119 proti 117 glasom.

Dne 26. t. m. so bili v zbornici veliki skandali radi novega ogrskega ministra Abramoviča, ki ga socialisti, posebno judje nemarajo. Zbornica je nato nadaljevala razpravo o podražuju živil.

Judovski framazon — rimski župan. — Ernst Nathan, bivši glavar framazonov, je bil izvoljen za župana v Rima s 60 glasovi.

S tem da so svobodomisinci naredili juda Ernesta Nathana za župana, so pokazali, kam merijo. Nathan je bil veliki mojster framazonov lož, a je moral odstopiti, ker je morilca Tullio Mariju, svojemu svaku, hotel pomagati, da bi zbežal iz Italije. Tullio je namreč umoril grfa Bonmartinija in vsled te pravde je bil Nathan politično mrtev. Svobodomisinci so ga zdaj naredili za rimskoga župana.

Roparski napad na samo stan. — Dvanaest mož močna robarstva če ta je napadla rnski a nosn Kryptesk. Pri tem je bilo šest oseb ubitih, dve ranjeni; trije roparji so bili vjeti, eden je bil pa od bombe, katero je pri sebi nosil, raztrgar.

Katoliški centrum na Nemškem. — Pri občinskih voltvah v Aachenu so zmagali kanlidati katoličkega contra z 2140 do 2190 glasovi. Socialni demokrati so prišli le na 130 glasov, liberalci se niso niti prikazali, ker so zadnji po gorenji s 142 glasovi. Tuji v drugih mestih zapadne Nemčije se je pri občinskih voltvah centrum dobro obdržal.

Zborovanje proste agrarne zveze Dne 26. t. m. je zborovala orsata agrarna zveza. Poslanec dr. Hočvar je v imenu "Slovenskega kluba" ugovarjal proti temu, da bi se malijoracijske zadeve oddale novemu delavskemu ministerstvu. Stenilo se je, da malijoracijske zadeve ostanejo poljedelskemu ministerstvu.

Portugalska pred revolucijo. — Portugalski krog na vse mogče načine dementirajo vznemirljive vesti iz Lizabone. Iz Lizabone ni mogoče dobiti nobenega poročila, ker vlada ne cenzurira samo kar najstrožje vse brzovaje, ampak tudi odpira vse sumliva pisma in jih prideže. Gotovo pa je, da se republikanska propaganda vedno

leže še sedaj učiteljice iz Šempasa, Oješka in Ozeljana, katere nadomestujejo v Šempasu g.čna Murovec, v Oješku g.čna Josipina Kuntih in v Ozeljanu g.čna Iv. Lapanja.

g Na grobu pok. župana črniškega J. Kosovela so napravili spomenik, nad katerim se domače ljudstvo spodika, ker so vendar vernemu možu postavili prelomljeni steber brez znamenja kriza in vrhu tega je napis tako spakovan, da ljudstvo dela o tem dovrste.

g Zopet razpad veleposestva. — Znamenito veleposestvo Žveovo v Utovljah je bilo ravno pretečene dni razkosano in sicer radi nesporazumljivja družinskih udov. Brez ozira na družinske razmere moramo to dejstvo posebno iz narodnih ozirov obžalovati. V Vipavski dolini je bilo že pred desetimi leti mnogo veleposestev, a do danes se je to število tako skrčilo, da nas obdaja strah radi bodočnosti.

g Tri cvetke s trnovske planote. — Na Lokvah je bil ples: — trnje nedolžnosti — ta je prva! Ples na zahvalno nedeljo: osat hvaležnosti — ta je druga! Ples na prizadevanje Iazarskega g. podžupana: — goha možnosti — ta je treta in najbolj imenitna cvetka na trnovski planoti.

Iz ajdovskega okraja.

S Odborniki in namestniki „Kmečke zvezde“ imajo sejo dne 8. decembra ob 3. uri popoldne „pri Rebku“.

a Tativna. — Iz Štomaža nam poročajo: Dne 24. t. m. je prišel tat „polojitrh“ zlezel skozi malo okence skozi stranišče v farovž. Mej 10. sv. mašo preiskal je vse kotičke, predalčke in omare in prevrgel vso ropotijo celega faroža, a vdobil ni ničesar, ker robe ni maral, denarja ni bilo. Na ognjišču je čakala kava gospoda, tisto izpivši je vzel nekaj kruha in nekaj pastet, da ni po poti obnemogel. Tedaj tako daleč smo prišli, da pri belem dnevu nismo več varni. Za zdaj je delal roboto in prav mu stoji.

a Neki liberalni agitator je nabiral po Vipavskem naročniku in naročnino za „Primorca“ S-daj pa uprava „Primorca“ od teh naročnikov zahteva naročnino; dotični liberalni agitator je namreč denar — zapil. Imena tega agitatorja ne povemo. Le toliko rečemo, da se znani Durnik iz Vel. Žabljek strašno jezi nad tem človekom, ki ne pusti tugega denarja v miru ter tako v dejanju kaže, kakšni so liberalni nameni. Durnik bo kot navdušen liberalec baje zahteval, naj se dotičnega liberalnega agitatorja, ki je zapil denar za „Primorca“, proglaši za kazen za klerikalca, da bo Durnik po tem lažje zabavljal zoper klerikalce. Ko bi pičico takega naredil klerikalce! To bi udarili po njem! Tako pa smo prepričani, da bo Durnik vse pozabil...

a Poroči se v soboto dne 30. t. m. v Trstu zvesta naročnica „Prim. lista“ Elizabeta Bat, doma iz Velikih Žabljek, s Ferdinandom Merklj, iz Vel. Žabljek. Mladi dvojici želimo obilo sreče v zakonskem stanu!

Iz kanalskega okraja.

k Iz Lukovca. — Popotnik pridez goro. Lukovec mi zazre oko; a čuden se pogled odpre... Kaj neki? Prišel sem na svojem biciklu skozi Puščale, Čepovan gori proti Humu. Zagledam velikega možaka, ki sam seboj govorč prihaja po poti. Za njim pa kmalu druga počava s puško v roki, kakor kak žandar, pa ni bil žandar. Dvigne se velik krik in vik. „Kaj neki je to?“ prštam mladencič, ki mi prihaja nasproti. Fant drzen ko kozlov rog mi odvrne po lokovsko: „Veste tako zna strahovati nas, svoje podložne, naš gospod poglavar. Se daj je lovil rewež, dokler se mož ni skril. Da, za blagor očetujave naj puška govor! Nevemo, če je dovoljeno, s puško tekat za ljudmi.“

Pa še nekaj! Lukovčani se boje v cerkev hediti. Zakaj? Ker pod zvonikom vrvi od zvonov ljudi, ki v cerkev hedito, bijejo po glavi. Morda bo gospod cerkovnik vedel; odkod imajo vrvi to svojo moč.

Iz holminskega okraja.

t Sv. Lucija. — Na naši postaji se je letos naložilo 66 wagonov jabolk

za mošt. To pomeni veliko vsoto denarja, ki so jo prijeli naši kmetje v celi okolici. Skupno znaša to približno 46.200 K. Zato se je treba najprvo zahvaliti Bogu za prijeli pridelek in pa tudi poštenim odjemalcem, ki so vse pošteno plačali. Prav je tako, da se je sadje prodalo. Iz vsega bi se dalo sicer napraviti nekaj smrdljivega žganja; a denarja bi ne bilo nikjer.

t Iz Hudajužne. — Dne 24. t. m. je tu umrla Jerica Drole, gospodinja dobroznané krčme pri „Caklinu“. Žena je bila splošno spoštovana. To se je pokazalo tudi pri pogrebu. Naj v miru počiva!

t Iz tolminske okolice. — „Naš glas“ bi rad razširil nove „ideje“ za svojo klico. Ni zlomek, da bi tudi tolminski liberalci ne imeli za njo kaj blagodejnega. „Mi smo Slovenci, mi smo kristjani“, tako se nekdo širokousti v 2. številki „Našega glasa“. Dokaz temu je pribit. — Požarna bramba v Tolminu je naročila svoje nove obleke pri laškem judu Steinerju v Gorici. Bum, bum... preoblečeni „kmečki prijatelji“ prihajajo.

Iz cerkljanskega okraja.

c Gospodarsko bralno društvo na Bukovem priredi v nedeljo dne 1. decembra ob eni uri popoldne predavanje v hiši g. Jerneja Oblak. Predaval bo g. R. Zdolšek o živinoreji.

c Iz Ravni na Primorskem nam poročajo, kako se trudijo in delajo na prednjaki, zlasti Gorenje, ki je pred časom rekel, da v volivnem času se ne pokaže več na dan. Pa smo ga videli v ponedeljek 11. t. m. ko je trobil v liberalni rog, češ da bodo liberalci pomagali kmetu v vseki sili. S tem hoče reči: liberalni posojilnici. Pa jaz pravim, da Gorenje še ni nič dobrega naredil za kmeta. On dela le zase in za svoje Molči naj rajši, drugače mu povemo še veliko takega, kar se mu tiče.

Iz kobariškega okraja.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Kobarišu bude imela občni zbor dne 5. decembra t. l. ob 2. uri popoldne v „Občinskem domu“. Odbor.

kd Umrl je Andrej Bon iz Kreda. Bil je mož blagega značaja, spoštovanje hiše gospodar. Materi ter žaljuči vdovi naše iskreno sožalje.

Iz komenskega okraja.

km Dva otroka sta se opekla. — Velika nesreča se je pripetila v Gorjanskem v Štrekljevi hiši št. 61. Gospodinja je šla od doma pogledati na neko svatbo; a je pustila dva mala otročiča na ognjišču. Mala dva nemirneža sta se premestovala in se vrgla oba v ogenj ter se hudo opekla. Stariši, pazite na otroke! Čaka vas žalost in pa še — kazen!

km Dve velikanski mini bodo koncem tega meseca zapalili v Sesljanu na Batajniku. Ena je dolga 28 m, in ima od znotraj „sobo“. Kamor bodo deli 12 tonelet smodnika. Druga pa je dolga 32 m. V to bodo deli še več smodnika.

km Delavska beda. — Ker je v Nabrežini mnogo delavcev odpuščenih v sled pomanjkanja dela, so mnogi prodali vse svoje premoženje in odšli v Ameriko.

km Voljograd. — (Naše novice). Naša, sicer tako gosto besedna „Mlec in Jakob“, sta se zadela zadnji čas kučati. (In kako bi ne?) Saj sta v najožji zvezi s stolnico uro, z žico. Tudi njena kazalca kaže že dobrega pol leta gotovo smer; kakor magnetna igla sever in jug. Naj se tolažimo, ke imamo izvrstnega urarja s pregovorom: „Tudi čevljarijev otroci so v časih bosi“. — Naši vozniki bodo kmalu prisiljeni jemanji s seboj peto kolo. Nič čudnega pri takih potih! Gosp. župan tu imate določnosti!

Iz sežanskega okraja.

s Z Utovskega. („Krasne“ poštne razmere.) V mrzli ruski Sibiriji, kjer je vedno skoraj led in sneg tam so tudi menda enake poštne razmere; nam se godi enako njim. Eno pojasnila! Po predpisih c. k. poštne raznolikosti ima prti c. k. pismonoša v Dobravlje vsak pondeljek, sredo, petek in soboto; v Utovlje in Grahovobrdo pa samo v torek in v četrtek! Pa še se dogodi ne-

rednost. Tako n. pr. namesto da bi doobili naročniki „Prim. lista“ v Utovljah in Grahovembrdu list že v torek, pa ga pribere pismonoša komaj v četrtek! Torej kar cel teden po oddaji upravnosti. Zato ni vredno pošiljati listov vsako številko zase, ampak kar vsako četrletje pripeljati skupaj z vozom! Smešno je res; tedenski list komaj pismonoša odda, pa že drugega vzbobi! Kdaj bo vendar kaj boljše?? Up imamo, ali bojimo se, da bo ostalo enako sedaj. Pridite vendar redno, g. pismonoša, saj ceste so „lep“, široke, da lahko Hrenovca vstrič vozita seno; kar bi tudi potrebno bilo. Če bi cestni odbor izdal za vsako vas toliko, kolikor za Utovlje in Grahovobrdo, potem bi imel nagromadene stotisočake in še več. Tudi železnicu so večkrat pri nas inženirji merili, golova pa bo menda kadar bodo vstali „kralja Matjaža“ vojaki.

Prihodnjič morebiti še kaj. Na svetdenje do tedaj! J. G.

s Iz Dobravelj pri Tomaju. — V nedeljo 10. listopada se je vrnila v prijazni in mirni vasiči v Dobravelj lepa vaška slavnost. Posvetili so ob tej veliki vdeležbi od bližnjih krajev došlega ljudstva kip Marije v novo postavljeni znamenje (pil) pred hišo g. Alojzija Grmeka.

Sprevd se je vrnil iz cerkve Utovlje, vkljub slabemu vremenu. Kip so nosile štiri belo oblačene deklice na krasno ozaljšanem nosilu v spremstvu velič. g. tomajskoga kanonika Sile in kapelana. Pred vasjo pa sta sprejela po božno množico krasna, v nebo se dvigajoča slavoloka, ki sta tiho naznajala, da se vrši danes ganljiva slavnost.

Med potjo nas je pa spremljalo lepo ubrano petje vrlih tomajskih pevcev pod vodstvom mladega in čiloga pevovodje g. Mirka Sonca. Ras bilo je to ganljivo ob prelepem petju Marijinih pesmi, ki so se dvigale iz čistih gril v nebeške višave. Pri posvečenju so nam spet zadoneli lepo ubrani glasovi ganljivih Marijinih pesmi.

Veleč. g. kanonik je imel slavnostni govor, v katerem je omenjal razne zgodovinske znamenitosti Dobravelj, povedal nam je, mimogrede da so izšli iz te male vasiči trije duhovniki, katerih imena so se skoro že pozabila; seveda glavni predmet govorja je bila Marija, kateri mesto so joj danes postavili ob glavni cesti, da bo zrla in delila milosti mimočočim. Govor je bil naravnost ganljiv in marsikatero oko je bilo pri tem rošno, a srca pa so se topila v sladki ganjenosti.

Kraj krog znamenja je bil krasno ozaljšan. Zastave so plapolale, jesensko cvetje med zelenim bršljanom se je posmehalo v zorno skladje. Da se je pa to tako vzorno priredilo, gre največja hvala za trud in oskrbje obč. zastopniku g. Švagliju, kateri si je največ prizadelil, da se je vsa stavnost tako lepo vršila. Sveda vsa občina si je mnogo prizadevala na tem, posebno pa trgovec g. Alojzij Grmek, ki je tudi dosti žrtvoval za to in pred česar hišo stoji znamenje. Hvala in čast tudi cerkvenim ključarjem in sploh vsem, ki so kolikor toliko pomagli, da se je vsa slavnost vršila v takih srečanosti.

Po končani slavnosti, so nas pa še nadalje zabavali tomajski pevci z narodnimi pesmami v dražbi naših sosedov Avbercev. Zapeli so tudi ono znano „Po jezeru bliz Triglava“, v spomin na nekdanje, a sedaj ushlo dobровsko jezero, ki se razprostira dalje ob cesti, ki vodi v Karle. V tej krasni pevski dražbi se je dvignil starosta pevcev in tomajski podžupan g. Anton Šonec, oče pevovodje, ki je še vedno čil in goreče vnet za pete. Omenjal je današnji slavnost in dan, bratsko pevsko logo med pevci spodbujal nas je k nadaljnemu gojenju lepega petja in tudi vedenja med pevci, ter končno napil veseli družbi, prirediteljem te lepe slavnosti. V enakem smislu je govoril tudi avberski pevovodja g. Alfonz Grmek ter napil slogi bratskih društev. Sveda kraškega demostenja g. Alojzije Večerine tudi nismo pogrešali. Bil je izredno vesel ter napival vsem vrlim pevcom ter razgrnil svoj govor na to slavnost. In tako je potekel hitro ljubičas v tej veseli družbi in različni smo se z bratskim pozdravom, v srcu smo pa odnesli najlepše čute, krasne spomine na ta res sveteljostni dan v prijaznih Dobraveljih in še sedaj ne morem drugače nego, da v duhu pozdravim vse vrle pevce, tomajskie in avberske, kakor tudi dično dobravsko vas.

Udeleženec.

Danes teden na Miklavžev večer

,S. K. S. Z. v „Central“.

Otvoritev nove krojačnice!

Podpisani vljudno naznjam sploštanemu občinstvu, da sem očaril v ulici Vetturini št. 9, (v bližini „Narodne Tiskarne“) v Gorici krojačko delavnico. Zagotavljam točno in pošteno postrežbo se v načinu, da vse vredne delavnice posebno pravljene pripravljajo vse začetki in deželi za obilna naročila in bilježi z odličnim spoštovanjem udani

Josip Smet

krojač.

Delavnica cerkevih posod in cerkvenega orodja

F. Leban

Gorica,
Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkev enega oroda in cerkevih posod, svečnik in itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franko.

Odlikovana pekaria

in sladčarna

K. Draščík

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prgdaja različne fine vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene tako nizke.

Mlajšemu učiteljsvu.

Dane veljajo te vratice vam, mlajši gg. učitelji! Pisane so iz najboljšega namena, koristiti dobri stvari, zato blagovolite jih čitati mirno in brez predskrov. Po bladnem in trezinem prevdarkeru jim boste morali tudi pritrdiriti.

Znača vam je ustanovitev društva kršč. mislečega učiteljstva v naši deželi. Nekaj mlajših moči je temu društvo že pristopilo, veliko njih gleda to društvo še od strani, nekateri je celo blatio in pobijajo.

Mlajši gg. učitelji! Slovensko ljudstvo vas imenuje — svojo prihodnost. Tudi od vas pričakuje boljših časov in boljše prihodnosti. A to ljudstvo, ki to pričakuje, je — krščansko. Zato želi ono le učiteljev krščanskega prepričanja, krščanskega govorjenja in obnašanja, le v takih zre zagotovilo boljših časov, le takim hoče v ta namen poveriti svoje najdraže bisere — svoje otroke! In da krščansko ljudstvo zabjeva za vzgojo svojih otrok prepričanih kršč. učiteljev, zato ima večkratno pravico.

Marsikateri učitelj, ki je v Kopru in zunaj v svetu izgnbil svojo kršč. prepričanje, in je po končanih šolah nastopil svojo službo med našim ljudstvom, — se je že potožil, da se ljudstvo do njega hladno obnaša, da ga celo prezira. Umevno in naravno. Ljudstvo je ostalo v svojem prepričanju in delovanju krščansko, tak učitelj, četudi je izšel iz ljudstva, se je pa temu prepričanju izneviral, in zato je zdaj ljudstvu tuj, ljudstvo ga ne pozna več za svojega, zato mu tudi ne zaupa in mu tudi nasprotuje.

Mlajši gg. učitelji, to ste skusili med ljudstvom tudi vi. Če poprej ne, ste zdaj takoj zvedeli za vzrok razločka med vami in slov. ljudstvom.

Hočete-li priti do ugleda, do časti, po kateri stremite, hočete-li udobnejšega stališča med našim narodom?! Tedaj bodite temu narodu res pravi učitelji, spoštuju njegovo kršč. prepričanje in ga v tem že polrijo z dobro vzgojo njegovih otrok. Slovensko krščansko ljudstvo vas bo zopet spoznalo za svoje sinove, sprejelo vas bo zopet z veseljem in vas bo častilo in ljubilo kot svoje vodnike-učenike!

Pokažite slov. ljudstvu, da ste niesi, da ni med obema nobene razlike, pokažite to javno s tem, da pristopite društvu kršč. mislečega učiteljstva!

Nekateri izmed vas pravite: Ne! Zaksj ne? Vaše mišlenje, vaše prepričanje se ne strinja z načeli tega društva, vi nimate več krščanskega prepričanja?! Tedaj ubogi vi, in ubogi narod, ki vas hrani! A takih brezvercev bo menda med vami prav malo.

Več je med Vami boljših, a bojite se terorizma svojih brezobzirnih kolegov. V imenu svobode vas ne pustijo ravnati po vašem boljšem prepričanju! O ironija! Zlomite terorizem, ki vas mori! S tem, da pristopite k društvu vsi, kar vas je boljših, ste oslabili moč svojih strahovalcev in zlomili ste njih terorizem. Svoboda!

Bojite se napadov?! Vedite, da vsaka draba stvar zahteva svoje žrtve, in to menda ne bo trevelika žrtv, prenesti malo posvanja svojih izprijenih tovarišev!

Bojite se teroristov-voditeljev, da bi zavirali ali pa skušali zavirati vaše napredovanje v službi?! Bodite brez skrbi. Naši društvo in zastopniki naših načel v okrajnem in deželnem šolskem svetu, bodo vsigdar skrbno in strogo pazili na to, da se nobenemu izmed vas ne bo godila krivica od gotovih ljudij. In ako bi kdo od nasprotnikov poskusil strankarsko postopati v tem oziru, tedaj se bo celo društvo z vsemi zastopniki svojih načel v šolskih svetih vzdignilo do zadnje instance, da prepreči krivico! Mi pazimo!!

Zato, mlajši gg. učitelji, nič strahu, ampak le srčno naprej! Svetu služite sveti domovini! Svobodomiselnost in nevera ruši narodu njegovo podlago in ga izroča podivjanosti in propadu. Zato je grobokop svojega naroda vsak, ki mu jemlje vero! Preč torej od svobodomislicev, preč z razširjanjem liberalnih idej!

Krščanskemu ljudstvu ohranite krščansko Šolo in bodite branitelji in širitelji krščanske vzgoje njegovih otrok! Tako boste s krščanskim ljudstvom hi-

tel roko v roki naproti sijajnim zmagam, narodovi in svoji boljši prihodnosti!

Zato, mlajši gg. učitelji, naprej! Svobodni ste! Svobodno in srčno pristopite društvu kršč. mislečega učiteljstva, ki stoji zbrano pod zastavo kríža!

Naprej! Le v tem znasmenju je zmaga!

Delavska beda.

(Dopis iz Nabrežine).

Vsled pomanjkanja dela v nabrežinskih kamenolomih, je bilo v kratkem času odpuščeno od dela mnogo delavcev. Preteklo soboto t. j. 23. t. m. pa so bili odpuščeni še drugi, tako, da je ostalo še približno 10% delavcev na delu. Odpuščeni delavci so po večini družinski očetje z več ali manj mnogobrojno družino. Večina odpuščenih delavcev nima nobenega postranskega dohodka razen zasluga svojih rok. Če ta zasluga zmanjka, potem so izpostavljeni delavci-očetje in njihove družine najhujšemu pomanjkanju.

To se je dogodilo sedaj v mrazu in ostri zimi, — nenadoma, ne da bi se jim bilo prej vsaj namignilo, da se bode delo ustavilo. Mnogih se je lotil obup vsled neznošne draginje in pomanjkanja dela, poprodali so svoje premičnine in nepremičnine in odšli iskat si boljšega kraha v tujino — v Ameriko dne 15. nov. 1907. To so storili mnogi v pravi nezavednosti in na vabo sirenških glasov vabljenih agentov.

Tudi sedaj se spravlja zopet večja družba odpuščenih delavcev iskat si potrebrega kraha v daljno Ameriko, ker jim ga lastna domovina ne more dati. Ali grenka je ločitev in težko je slovo od domače grude, na katero nas veže detska ljubezen, znanci in prijatelji, rodinka in rodoljubje, a gotovo nič manj udanost do osivelega vladarja. Ti delavci bi radi ostali v svoji domovini, delali bi radi, ali nimajo kaj. A kjer ni dela niti tudi jela, zato je latota neizogibna.

Temu pa bi država izkro in v najkrajšem času odpomogla, ako bi dostojno čuvala koristi domačega delavstva. Ali tega ravno pogrešamo pri avstrijski vladai?

V Tržiču (Monsalcone) dela vlada novarsenal in luka, dve veliki podjetji, na troške avstrijskih državljanov. Ali pri teh delih so uposleni v veliki večini sami Italijani iz kraljestva. Slovencev ali sploh avstrijskih Italijanov se niti ne sprejema. Avstrijskim delavcem manjka kraha v lastni domovini, in se morajo izseljevati radi pomanjkanja zasluga, tuje pa ga dobe pri nas v obilni meri.

To je vnebovpiči krivica delavstvu, ki je vsled nenaklonjenosti podjetnikov in brezmejne konkurenčnosti tujega delavstva, prisiljeni izseliti se in iskat si drugod svoj kruh, ko bi ga lahko v obilnosti imelo doma, ako bi se dostojno čuvali interesi delavstva.

Zato se obračamo na naše gospodarske poslanke in po njih na cel "Slovenski klub", in na vse prijatelje poslanke delavstva, da nam

1. izposlujejo nujnim potom denarno podporo, ker mnogi nimajo da bi se s čim preživeli;

2. naj se nam da v najkrajšem času kak zasluk. To bi bilo primerno pri delih v luki in arsenalu v Tržiču, kjer naj bi bili pri takem patriotičnem podjetju uposleni v prvi vrsti domačini in potem še tujci.

3. Vlada naj uvede v interesu domačega delavstva po vzgledu vseh modernih držav visok delavski davek na tuje delavstvo.

Naši poslanci so se že zavzeli za zadevo. "Slovenski klub" bo gotovo storil svojo dolžnost in S. L. S. na Goriškem se bo z vse silo potrgovala, da se ljudstvu olajša beda.

Loterijske številke.

24. novembra.

Trst	85	69	67	39	44
Linc	66	48	60	23	15

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Dražbeni oklic.

V svrhu razdelitve skupnega premoženja Josipa, Antonije, Frančiske, Marije in Bernardine Živic ter Antona Hrovatina — vseh iz Vitovelj se bo vršila dne 7. decembra 1907 ob 3. uri popoldne pri c. kr. okrajni sodniji v Gorici oddelek III. soba št. 7. skupna dražba dosedaj solastnih zemljišč, ki so obsežena v vložkih št. 323. d. o. Črniče, 135. d. o. Osek, 293. d. o. Šempas, 158. d. o. Ozeljan ter 198. in 33. d. o. Vitovlje.

Cenilna vrednost vseh nepremičnin znaša 73.911 K 89 h. Ker se je pa pri dražbi posameznih zemljeknjižnih teles že doseglo skupilo 74.968 K 10 h, se pri skupni dražbi vseh teh zemljišč ta zemljišča ne bodo oddala pod zadnjim zneskom. Varščino je pred dražbo položiti z zneskom 7497 K oziroma do tega zneska dopolniti.

Dražbene pogoje, zemljeknjižne podatke, cenilne zapisnike in razpored ponudb za posamezna zemljišča ima na razpolago c. kr. okrajna sodnija v Gorici soba št. 8, in pa odvetnik dr. TREO v Gorici.

Lekarna Cristofolotti Gorica na Travniku.

Trskino (štokfisjevo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsnim bolezni in splošni telesni slabosti.

Izvršna steklenica tega olja naravnopravne barve po K I-40, bele barve K 2. Trskino je lezenato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljivo otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave. Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorenjam čeleti svojim čod, odjemalec glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijeva pijača iz kine in železa

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 kruno 60 vinarjev.

Podpisano ravnateljstvo naznanja, da vsled sklepa prečastitega varstva z dne 18. novembra t. l. se zvišajo obresti hranilnih vlog zopet za en četrt na sto, tedaj na 4½% in sicer od 1. januarja 1908 naprej.

Ravnateljstvo zastavljalnice in z njo združene hranilnice.

Voditelj:
Jakončič.

Naznanilo.

Odvetniška pisarna
DR. FRANČIŠKA PAVLETIČA
se je preselila

v hišo „Centralne Posojilnice“ v Gorici.

Corso Verdi št. 32 I. nadstr.

